

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Égész évre . 8 korona. — Félévre . 4 korona.
Negyedévre . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Bárvárh Gyula
felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

Drága élet.

A ki Magyarország rónás Alföldjét, hepe-hupás dunántúli dombos vidékét, a Kárpátok lankás völgyeit beutazta, a májusi áldást fakasztó esők nyomában országszerte örvendően tapasztalja, hogy Isten oltalma őrzi a jónak ígérkező termést. A kalászos gabona nemüek buján nőnek, a gyümölcsösök is szép reményekre jogosítanak, ha csak valami elemi csapás nem nehezedik reánk, a népek ezreinek szívéből hálátelt sóhaj fakad fel: ha majd aratják a termést.

A mikor a megpróbáltatás nehéz napjaiból, a nyomorból már-már kivetelne a kilátásra helyezett jogos remény, mikor ringó, bőtermést ígérő szántóföldjeink hitet öntenek belénk, a drágaság nem hogy szünnék, hanem állandóan a családfenntartók vállán teherkedik. Az eladók vásárja csunyán kihasználja a fogyasztók zsebeit, a kiknek nem lehet védekezni a haszonszerzés ezen embertelen árusítói önkénye ellen, várjuk a jobb belátásukat s voltaképen csöndesen türjük, hogy az önkényes kizsebelés napról-napra nagyobb

arányokban tegye állandóvá a panaszkodást.

A kenyér, a hus, a tej ára a hogy felment az ősszel, ugyanaz ma is, sőt országszerte panaszkodnak, hogy napról-napra emelkedik az árfolyam. Vannak vidékek a hol a hus kilogrammja 1 kor. 60 fillér akkor, mikor a vidéken a mészárosok harmadrendű marhát vágnak és a mikor a harmadrendű marhának Budapesten 60–80 korona métermázsája. Még kirívóbb az üzleti telhetetlenség a disznóhúsánál, a hol 2 koronát is kérnek egy kilogrammért s a mikor a disznó hus ára a nagybani piacon 60–70 korona árban változik.

De nem lehet szó nélkül türni, hogy kapzsiságból valaki és valakik rohamosan gazdagodjanak, a közönség megfosztásával. Mert ha még egy olyan esztendőt érünk mint a tavalyi, akkor ez a drágaság szinte megszokott jelleget fog ölteni s tekintettel a felhalmozott igényekre, a szegény földműves népet és a hivatalnoki kart egzisztenciájában végkép tönkre tesszük, a mi nemzeti és kulturális szempontból, az ország elgyengülését jelentené és állásában rettetesen megingatná.

Ezért a hatóságok talpraállása, igényeink és jogaink megvédése, aktuális kérdés mindenütt a hazában. Csak olyan szabályrendeleteket hozzanak, a miknek a betartására igazságos ellenőrök vannak, a mit képesek betartani. A papíron megírott jogvédelem, ha azokat aranytoll írta, zseniális fejű ember fogalmazta is, semmit se ér, ha a gyakorlati megvalósulásán nem munkálkodik az arra hivatott forum: a hatóság.

Erélyes intézkedésre van szükség ott, a hol az árusítók gazdagodási szenvedélye nem ismer határt. A közönség ha egyébként védekezni nem tud, fékezze igényeit és garasait becsülje meg, ne hizlalja a telhetetlen pénzsákokat. Tartogassa jobb napokra, mikor az árusító engedett az önkényéből.

Furcsa, de úgy van, hogy itt a fogyasztás csökkenése fog segíteni, míg a forgalom nagysága egyre a telhetetlenek szenvedélyét növeli.

Ha a közönség, ha csak ilyen halgatagon is bünteti a rut önzést, sokban hozzá járul a piaci ár változásához. És minden bizounnyal csak a maga javára.

Szigetből — Szigetre.

(Szigetvárról — Máramaros-Szigetre.)
— A „Délsomogy” eredeti tárczája. —
Írta: FEJES JÓZSEF.

A dunántúli ember, ha megszomjazik, vállára veti tarisznyáját és kimegy a „hegybe” buját felejteni. Hegynek csufolja, ugyan is, azokat a kis dombokat, aminők egymással mellett terülnek el Somogyban, Tolnában, Baranyában: nagyot nézne — tudom — ez az atyafi, ha véletlenül Máramarosnak örökké hóval fedett bérézei közé kerülne. Ezeken ugyan szőlőtöke helyett csak kőkényt és vadkörtét találna, de pótolná azt a fenséges kilátás és az a gyönyörű szép vidék, a mi Máramarost jellemzi.

Ide utazunk mostan s ha úgy tetszik, megmutathatom egyes nevezetességeit, valamennyit nem, mert ahhoz nincs elég időnk.

Budapestig már igen sekan ismerik az utat, erről nincs szükség szólni. A fővárost elhagyva Szolnok felé haladunk, itt látjuk először a legnagyobb folyót, a Tiszát. Körülötte tiszta sík a vidék, a meddig emberi szem elláthat, a láthatárt nem zavarja más, mint néhol egy elhagyott kutágas, vagy

szélmalom. Az egész vidéket keresztül szeli a Tisza, mely távolból úgy tűnik fel, mint egy széles ezüst szallag. Községet igen ritkán érünk, de tele van a vidék apró tanyákkal. Ezek között rengeti kalászeit a messze földön ismeretes magyar aczél buza — édes hazánk egyik büszkesége. Itt-ott a tanyák tetőin golya fészket látunk, lakói nagy méltósággal lépkednek a réten eleséget halásztatva fiaiknak.

Prüszkölve robog vonatunk Püspök-Ladány, Debreczen, Nagy-Károly, Szatmár-felé s mi hámuljuk a nagy magyar alföld csodás szépségeit és annak lakóit, a barna képű, szürös, kún utódokat, kik az állomásokat mindenütt megtöltik. Szatmárt elhagyva, azonban, az egész táj és az utazók is megváltoznak. A távolban kéklő hegyek tűnnek föl, melyeket zöld erdőkoszoru díszít. A folyóvizek is gyakoriabbak. Szamos, Kraszna, Túr, Nagy ág folyókon megyünk át. Máramarosban pedig ismét elérjük a Tiszát, hol ötször szeljük keresztül vonatunkkal.

Az állomásokon a magyar szóba már német, román és orosz hangok vegyülnek. Királyháznál már beszállanak a Galicziából bevándorolt ó hitű héberek, a fehér gypaju

gubát viselő oláhok és a piros nadrágos ruthének. Ettől fogva mindenütt a legtarkább népviseletet látjuk.

Királyháza állomásról kiérve Máramaros határát lépjük át; itt állanak Huszt várának omladozó falai. Némaóság honol most mindenütt a mohos romok között, a hol hajdan a hatalmas Rákóczy zászlói hirdették a magyar vitézséget.

Husztól Máramaros-Szigetig a vonat mentén mindenütt magyar községek az állomások. Bustyháza, Visk, Técső Tarackköz, Hosszumező. A régi korona városok ezek, melyek ma már nagyközségi szervezetűek.

Máramaros-Szigetre érve az állomáson hamar lefűlelik az utast az egymást tul licitáló, többnyire egyfogatú fiakeresek: kikapkodják kezünkből a podgyézt és akarva nem akarva kocsiba kell ülni; az igaz, hogy a 2 korona vitelbérből sokszor 40 fillérig árlejt, a parádésnak éppen nem mondható kocsis, csakhogy üresen ne menjen be, mert ezzel veszítene tekintélyéből a többi elött.

Máramaros-Sziget, meglehetősen csinosan épült város a Tisza és Iza folyók összefolyásánál. Az utóbbi időben a többi vi-

Hírek a városházáról.

Szigetvár képviselőtestületének legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározták, hogy a Szigetvár-drávafoki törvényhatósági utra megszavazott természetbeni közmunkát készpénzzel megváltják, mert a természetbeni leszolgáltatás igen sok nehézségekbe ütköznék. Ezen közmunka váltásdíja 1736 k., — ebből azonban a szigetvár-hoboli utszakaszra befizetett 500 kor. levonatik s így még 1236 kor. lesz fizetendő.

Elhatározták még azt is, hogy a távbeszélő előfizetői közé a város évi 120 kor. előfizetési díjjal belép.

Tárgyalták még Homok Szt. György község országos vásár és hetivásár tartására vonatkozó beleegyező nyilatkozatot, amit azonban a képv. testület megtagadott, mert szerinte közérdekből arra nincs szükség, hogy ott országos és hetivásár tartassék.

Ezután néhány jelentéktelen ügy tárgyalásával a közgyűlés véget ért.

H I R E K.

— **Péter és Pál.** A katolikus világ e két szentjének ünnepe egyuttal országos ünnepe Magyarországnak. Nemzeti ünnep és népnep is, mert mindenki, szegény és gazdag megindít egy fohászt a maga hite szerint, mélyet, igazit, buzgót és jó termést könyörög ennek a szegény, sokat hányatott országnak. Mert régi hagyomány, hogy Péter és Pál napján kezdődik Magyarországon az aratás. Adjon az Isten hozzá derült jó időt, tartsa távol jéggel, viharral telt felhőit. Az a szegény nép amely e napokban munkához lát, végezze kora hajnaltól késő napestig tartó fárasztó dolgát jó kedvvel és jó eredménnyel. Teljék meg a termőföld dus keresztekkel hatalmas asztalokkal és behordás után hombárokat, magtárakat, pineéket, paj-

déki városok módjára rohamosan fejlődött. Kereskedelme igen nagy forgalmu. Innen indítják utnak a Szlatinán, Sugatagon és Rónaszéken kiaknázott nagy mennyiségű söt, a mi kiváló nevezetessége Máramarosnak.

A sóbányászat különben, mely sok millió hasznot hoz az államkincstárnak, egyik legszebb ága a bányászatnak. Remek szép látványt nyújt egy sóbánya belseje.

A földszinéről merőlegesen furt kis négyszögű nyíláson lefelé kosár alakú gépezet viszi le az embert. Itt már nem halljuk a szokásos „Jó napot“ és ehhez hasonló köszöntéseket, itt az emberek „Szerencse fel“ köszöntéssel üdvözlik egymást.

Mintegy 60 méternél elénk tűnik egy villannyal világított óriási ür, hova, ha lenézünk, az ott dolgozó munkások csak kis fekete pontoknak látszanak. Leérve elénk tárul az egész bánya belseje. Egy óriási templom belsejében gondolja magát az ember, a hol a falat mindenütt a vakítóan fehér sótest képezi. Ebből feszítenek le a munkások erős csákányokkal körülbelül 3 □ méternyi só tömegeket; a mit aztán, a kereskedésekben látható, nagy koczkákra darabolnak fel. A sómunkás rengeli 3 órákor már munkában van és dolgozik déli 11. óráig. Munkája azonban roppant fáradságos lévén, délutánját pihenésre használja. Évenként egyszer — a

tákat, padlásokat töltse meg az „élet“ Sulyos gazdasági helyzetünkben, nehéz honfi gondok közepette adjon erőt, vigasztalást az anyaföld áldása. Mert hiába még minden gazdasági ábránd, virágzó iparról, gazdag kereskedelemről, mert egyelőre iparos és kereskedő, ügyvéd, orvos, tisztviselő, tudós, író, művész Magyarországon csak abból él, amit a föld terem.

— **A főispán lemondott.** A „Somogyvármegye“ írja: Illetékes helyről vesszük az értesülést, hogy *Tallán* Gyula főispánunk irásban beadta lemondását és *eltökélt, megmészárolt szándéka állását végleg elhagyta.* Politikai vonatkozását ennek a ténynel letagadni nem lehet s azért melegen öszintén üdvözljük főispánunkat hazafias gondolkozásáért, mely lelkiismeretének tiltja, hogy a nemzeti jogok érvényesülésének útjában álló kormány bizalmi állását tovább viselje. Így gondoltunk róla már eleve és végzetlenül örülünk, hogy hitünkben meg nem esalatoztunk.

— **Halálozás.** Öszinte részvétellel közöljük a gyászhirot, hogy *Rechnitzer* Sándor városunk köztisztviselőben álló polgára, a szigetvári segély-egylet igazgatója, a szigetvári takarékpénztár igazgatósági és Somogyvármegye törv. hatós. biz. tagja, élete 67-ik évében jun. 28-án hosszas szenvedés után elhunyt. A halálozásról a családon kívül gyászjelentést adtak ki a segély-egylet, melynek 27 éven át volt vezérigazgatója s a takarékpénztár. A temetés 30-án délután nagy részvétellel történt — s dr. *Mánill* Ármín főrabbi mondott megható gyászbeszédet. A boldogultat neje szül. Fried Karin és gyermekei: Ilona férj Molnár Ignácné, Sarolta, Hugó és Béla, valamint unokái, testvérei és a rokonság gyászolják.

— **Rendkívüli meggyűlés.** Somogyvármegye törvényhatósági bizottság f. hó 12-én rendkívüli közgyűlést tart.

bánya védszentjének ünnepén — lent a bányában isteni tisztelet tartatik, a mikor is az idegen vendégek százai szállanak le a bányába. Ilyenkor zenekar is játszik lent a mi szintén pártatlan élvezetet nyújt, mikor a fuvó hangszerek akkordjait hatalmas dörgéssel visszhangozzák a nagy sófalak.

Szlatinán, az ugynevezett Kunigunda bányában egy szépen kifaragott templom is áll rendes karzattal: minden tiszta sóból készítve. Itt volt minden év tavaszán az istentisztelet megtartva, de sajnos a sótemplom nem látható többé, mert a mult évben ismeretlen módon a bányába víz hatolt be, a mely ma már 70 méter magasságban tölti be az ürt, lehetetlenné téve a sónak további aknázását.

A són kívül Szigetnek fűrészgyárai rengeteg feldolgozott faanyagot szolgáltatnak, a mihez különben Máramarosnak óriási terjedelmű erdői bőven szolgáltatják a nyers fát.

A megye lakosságának, egy nagy része él kizárólag a fatermelésből, különösen a Tisza északi völgyén, hol gabona termő földjük egyáltalán nincs. A nép igen szegény itt a havasok oldalán és aljában laból összetakolt kis házaikban élnek. A hegytetőkön kivágott szálfákat lecsuszátják a völgybe, a honnan vízen usztatják le az Alföldre.

(Folytatása következik).

— **Bomba a falban.** Kálmáncsáról írják lapunknak, hogy ott most midőn az ev. ref. lelkészi lakást renoválják, a pusztításkor a falban egy fadóboxban 31 darab golyót és egy bomba alakú tárgyat találtak. A talált dolgokat *Kovács* Bertalan lelkész átszolgáltatta *Bence* Ferencz körjegyzőnek, ki azokat a baresi főszolgabíróshoz küldte. Azt azonban, még nem sikerült kinyomozni, hogy mikor és ki által kerültek a veszélyes tárgyak a lelkész lakáiba. Valószínű, hogy ez rejtély is marad.

— **A vén tolvaj.** *Király* József 75 éves beczelai paraszt egy megatalkodott gonosz csont, ki a pinceszobákat, sportszerűleg üzi. Jóllehet, hogy már számtalan esetben rajt vették és sokat volt bezárva, de ez mit sem változtatott rajta, mert a mult hó 24-én éjjel 1—2 óra között egy szuloki atyafinak a turbéki hegyen lévő presházát nyitotta fel alkuleszal. Azonban *Nagy* József hegyőrnek sikerült a vén gazembert tetten érni és elcsipni, kit a szigetvári járásbíróshoz a kihallgatás után *Kosi* János börtönőr a kaposvári kir. ügyészséghez kísért, ahol most (talán szüretig is) hűselhet a vén *Király*.

— **Hivatalos órák.** A kaposvári pénzügyigazgatóság megengedte, hogy a helybeli m. kir. adóhivatalnál a hivatalos órák 1905. július 1-től augusztus végéig d. e. 7 órától — délutáni 1 és fél óráig tartassanak. — A pénzkezelés a vonatkozó p. ü. minist. körrendelet értelmében délelőtt 9 órától — délutáni 1 óráig teljesítettik.

— **Gyászhiir.** Sulyos csapás érte *Németh* József hedrahelyi ev. ref. lelkészt, mert neje szül. *Écsy* Ilona pénteken reggel 3 órakor elhunyt.

— **Visszatartják a bakákat.** Budapestről jelentik, hogy a *Fejérváry* kormány elhatározta, hogy a sorozás elmaradását úgy kárpótolja, hogy októberben a póttartalékos legénységet behivatja és a 3 illetve a honvédségnél két évet kitöltött öreg bakákat visszatartja.

— **Az új társadalmi jelszó.** Szívekbe begyökerezett, a legnemesebb érzés melegéből fakadt egy új társadalmi jelszó: a tüdőbetegek megmentése. Jöleső érzéssel irunk arról, mert részben szünetlen való agitációnak nagy sikere, hogy a népművelés érdekében a mi pártunkon is egy erőteljes társadalmi mozgalom indult meg. Előkelő urasszonyok járnak városunkban és megyénk több helyén a *József Kir. Herceg Szemtorium Egyesület esdősaravál*, melyen a társadalom jobbjai kérnek minden jó szívet: lépjenek be négy, vagy két koronás tagsági díjjal abba az emberbaráti ligába; a mely liga a tüdőbetegek megmentése, a nagy embermentő cél és nemzeti veszedelem elhárítása zászlóját lobogtatja. Nehány adatot közölhetünk is: *Baján* rövidesen százon felüli tagot toborzott négy lelkes urnő, *Hegedüs* Aladárné, *Keller* Imréné, *Alföldy* Lajosné és *Lemberger* Árminné urnők; *Sternberg* Albertné urnő *Hatvanból* 40, *Jeszenszky* Sándorné *Brassóban* 78, *Lakner* Emi *Ujverbászon* 52, *Kolle* Sándorné *Veszprémben* 38 tagot gyűjtött. De kitudná mind elbeszélni, hiszen ezrek és ezrek sorakoznak az embermentő ligába. És így is van jól! Így érünk célt. Isten áldása legyen a magyar urasszonyok minden lépésén.

— **A Dráva halottja.** Mint lapunknak jelentik a m. hó 28-án Dráva-Tamási közelében *Kisasszondi* György béreslegény a kompról a Drávába esett — s miután uszni nem tudott, rögtön eimerült a hullámok között. A szerencsétlen véget ért legényben szegény özvegy edes anyja egyedüli támaszát veszítte el.

— **Arató sztrájk.** Majdnem minden részén a megyének kiűtött az arató sztrájk, mert izgatók járnak a munkások között, kik felbujtogatják őket, hogy ne dolgozzanak. Viszont az is igaz, hogy több gazdaságban a gabona igen meg van dölve s annak learatása nagyon fáradságos és több napot vesz igénybe, azért a munkásoknak még sem akarnak többet fizetni. Nem csodálkozunk tehát egy cseppet sem azon, hogy ha a szegény munkások nyomorult 40—50 krajczáros éhbérért nem akarnak dolgozni. A sztrájkolók ellen valóságos szuronyerdőt (esendőség és katonaságot) mozgósított több helyen a közigazgatás, pedig azzal nem sokra mennek. Helyesebb és eredményesebb lenne inkább ha a fürdőben üdülő nagy urak, a verejtékükben fürdő szegény munkásokkal szemben méltányosak lennének és megjavítanák azt a nyomorúságos bért, mi a szegény embernek a megélhetésre kevés.

— **A lélek megsemmisülésének,** a nirvánának az elérése volt Buddha tanáinak az alapja. Amikor a lélek annyira jut, hogy többé semmi vágy nem ösztökéli, akkor halála után nem tér többé vissza a földre, hanem belemerül a megsemmisülésbe, ahol nincs szenvedés. Amíg a lélekből a földi élet alatt a vágy ki nem hal, addig a lélek folyton visszatér, új alakban és újra szenved. Ez a Buddha-vallás alapeszméje, melyet érdekesen ismerteti a Világ Történelme 6. heti száma, mely a hindu világ életét, történetét és szokásait írja le. A Világ Történelméből kívánatra ingyen küld mutatványszámot a Világ Történelme kiadóhivatala, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

— **Hasznos tudnivalók.** Az orvostudomány tanítja, hogy az egészséges emberi szervezetnek naponta egy liter vízre van itatási szüksége. Ez a víz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítószerül. E nélkül ugyanis a szervezetet táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorban minden esetben igen sok és különböző betegség csirája is bejut, fontos, hogy itatul olyan víz használtassék, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporítsa, másrészt a táplálékokkal bevett baktériumokat a gyomornak megölni segítse s végül, hogy a víz a gyomrot ne rongálja.

Be van igazolva, hogy ilyen ezélokra a mohai Ágnes víz végtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes. Másodsor, minthogy szénsavat tartalmaz, a baktériumok mérgező hatását lerontja. És végül, minthogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomornedveknek, melyek azon kártékony baktériumokat megölik.

A mohai Ágnesvíz fogyasztását különben is főként tavasszal, kiváltképpen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkívánja a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, a mitől a mohai Ágnes-forrás a gyermeket és felnőttet biztosan megóvja. Gyermeknél ilyenkor mutatkoznak az angolkór tünetei, a melyeket a mohai Ágnes víz megszüntet, a melyeket a mohai Ágnes víz megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai Ágnes forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz a tejelválasztást nagyban fokozza.

Háztartások számára nagy üvegekben a mohai Ágnes-forrás különösen olcsón kapható.

T a n ü g y.

A szigetvári kir. állami polgári iskola értesítője.

A helybeli polg. iskola IV. értesítője a lefolyt 1904-905.-ik tanévről számol be. Cím-lapját az iskola épületének képe díszíti; terjedelme 38 lap; az értesítőt *Valentényi György*, intézeti igazgató szerkesztette, körültekintő kimerítő tartalommal; kiállítása *Kozáry* nyomdáját dicséri.

Vezető helyen *Bali Sándor* polg. iskolai tanár értekezése áll „Iskolánk Vörösmarty ünnepélye” címmel. A Vörösmarty emléktábla történetét ismerteti benne, kezdettől a fölavatásig. A sok igyekezettel és buzgalommal írt cikke csak azt jegyezzük meg, hogy a cím nem fedi a tartalmat, mert az emléktábla fölavatása már nem iskolai ünnep volt. — Szívesen ismerjük el, hogy a polgári iskola márciusi ünnepe szép jövedelmet hozott az emléktáblának, hogy *Bali Sándor* sokat buzgólkodott ez ügyben, de az emléktábla ügye még sem volt a polg. iskola, hanem a társadalom ügye.

Az értesítő I. fejezete az iskolai év történetéről szól. Az iskolai év múlt év szept. 5-én kezdődött. Beiratkozott összesen 128 tanuló, év végén volt 120. A tanuló ifjúság egészségi és fegyelmi állapota kielégítő volt. Tartott az iskola egy tavaszi és egy tanulmányi kirándulást. Tartott iskolai ünnepeket, melyek sorából a Vörösmarty ünnep van kiemelve. Sajnáljuk, hogy a többi iskolai ünnep nincs felsorolva és ismertetve úgy nem tudjuk, hogy az iskolai ünnepek sorában szerepelt-e a március 15., október 6-ának ünnepelése és a Zrínyi nap? Ez ünnepek megtartása pedig az iskola hazafias nevelésének nyomatékos ismerve. Mi tudjuk, hogy az iskola e napokat mind megünnepelte, de ez az értesítőből nem tűnik ki. Tartott az iskola rajz és női kézimunka kiállítását. A lefolyt évben labdarugó és tennisz kör is alakult a tanulók körében. Tandíjmentességet élvezett 23 tanuló.

A II. fejezet a felügyelő hatóságokat és a gondnokság tagjainak nevét közli.

A III. fejezet a tantestületről szól. E szerint az intézetnek 3 rendes, 2 helyettes tanára, 3 hitoktatója van, kötelekbe tartozik ezenfelül a községi orvos is. A legmagasabb óraszám, mi egy tanárra nehezedik, heti 23 óra, tulterhelésről tehát szó sincs. Külön cím alatt van szó a tantestület irodalmi és társadalmi működéséről, de itt csak az irodalmi működésre vonatkozó adatokat találunk.

A IV. fejezet a tanulók érdemsorozatait foglalja magában. Az intézetben minden tárgyból kitünő osztályzatot nyert tanuló csak egy van: *Kovács György*, IV. oszt. tanuló. Általános kitünő eredményt kivüle még 7 tanuló ért el. Ez bizony nem fényes eredmény. Ki kell emelnünk azonban, hogy osztályismétlésre csak 1 tanuló van utasítva, és az elégtelen osztályzat száma mindössze 25. Legtöbb a gyenge tanuló, legalább a jó és elégséges tanjegyek száma (978) erre mutat. Leggyengébb az I. oszt., melyben kitünő osztályzatú tanuló egy sincs, ellenben elégtelen tanjeggyel (14) és elégséges (160) itt van a legtöbb. Pedig ez osztálynak mindössze 32 tanulója volt, lehetett volna velük szép sikert elérni. A jobb eredmény valószínűleg azért maradt el, mert az elemi iskolák — szomorú valóság — teljesen készületlenül adják át a tanulót a közép iskolának.

A VI. fejezet statisztikai kimutatásokat ad. Ez a fejezet érdekes, hibája csak az, hogy az adatok nincsenek az egész intézet összes tanulóira vonatkozóan is csoportosítva, hanem csak osztályonként úgy, hogy csak összegezés útján lehet az egész iskolára nézve statisztikai adatokat szereznünk: Így összegezés útján kell megállapítani, hogy az összes tanulók közül 49 volt helyi, 71 pedig vidéki illetőségű. A vidék tehát jelentékeny számmal járul az intézet fönntartásához és a városnak nem megvetendő fogyasztó közönséget ad. A tanulók között nem magyar anyanyelvű összesen 4 volt. Frázis tehát a polg. iskola magyarosításáról beszélni és Szigetvár vidékét nemzetiségi vidéknek kiáltani.

A VII. fejezet a jótékonyaságról, alapítványokról, adományokról szól. Ez a legszegényebb fejezet, mindössze 4—5 ember adományáról számol be.

A VIII.-IX. fejezetek tájékoztatást fog-

lálnak magukban. Ezek szerint a jövő iskolai évben a beiratások szept. 2. és 3-án lesznek, tanácsos azonban már július 7—10 napján jelentkezni, mert az iskola csak korlátolt számban vesz föl tanulókat. Kívánatos lett volna tudatni azt is, hogy megnyit: Javító vizsgálatok szept. 1-én lesznek. Kellő számu tanuló jelentkezése esetén az V. osztály is megnyílik. Iskolai illetékek címén 14 kor. 30 fil. fizetendő, de tandíjmentesség is nyerhető.

Az intézet magántanulókat is fölvesz. Magánvizsgálatok évenként 4-szer vannak. Vizsgadíj 30 kor. ezen felül 13 k. 30 f. iskolai illetéket kell fizetni. Részletesen vannak itt közölve a más intézetekből való átlépés módzatai és föltételei is.

Szól még az értesítő az intézet kebelében fönálló *magán polg. leányiskoláról*. Közli a tanulók névsorát, de az érdemsorozatot nem, pedig az szintén közérdekű volna.

Beiratkozások szept. 1—3 napján lesznek, de jelentkezni jul. 1—10 közt lehet. A tandíj közölve nincs.

Az utolsó fejezet a tankönyvjegyzéket adja. Ezekben tartottuk szükségesnek ismertetni az értesítőt, melyet a szülőknek és a tanügy barátainak, mint élvezetes és hasznos olvasmányt, külön is figyelmébe ajánljuk.

CSARNOK.

A pénz a magyar közmondásban.

Sokszor egy-egy közmondásban több bölcsesség van, mint testes könyvben. Azért szedtük össze a pénzre vonatkozó magyar közmondásokat és ide írjuk sorjára:

A fillér is pénz, mert ezzel szokták az aranyat kimélni.

Aki a krajcárt nem becsüli, a forintot nem érdemli.

Két dolog káros a háznál: a rossz pénz és a rossz cseléd.

A rossz pénz el nem vész.

A fa pénz is jó: ha elvesztik sem kár.

Ebül szerzett, ebbül vész el.

Nincs áldás a hamis kereseten, egy hamisan jött pénz elhajt száz igazat.

Nem jó sok szó, csak a sok pénz jó.

Nincs könnyebb a teli erszénynél.

Elrejtett kincs nem mén ki eszedből.

A szegény ember úgy gondol az ő kevesére, mint gazdag ember az ő sok vagyonára.

Nyugtalanít a kincs, akár van, akár nincs. Kölcsönkérésnek megadás a vége.

Régi kölcsön sem ajándék. Ha ellenséget akarsz szerezni, adj kölcsön.

Adós fizess, beteg nyögj!

Sok esztendei bú sem fizeti ki a pénz-adóságot.

Aki vagyonánál többel adós, semmije sincs.

Ha veszni akarsz, vállalj kezességet.

A kamatos pénz egy tálból eszik az emberrel.

Kettőt nem lehet az országból kiirtani: a pört és adóságot.

Elég gazdag, ki senkinék sem adós.

A nagy pompa az erszény koporsója.

Előbb uri pompa: aztán koldus konyha.

Pompás tometés, pénzvesztegetés.

Dárius kincsét is elkölte a tékozló.

Akinek semmije sincs nem sokat tékozol.

Csunya lánynak is szép a pénze.

A gazdag özvegyasszony mindég harminez esztendősen ha möringja van.

Kettőt nem tanácsos elvenni: vén asszonyt pénzéért, rossz kocit vasáért.

Gazdag leánynak bőjtben is esik farsangja.

Ahol a szegénység benyit az ajtón ott a szeretet kirepül az ablakon.

Sok kevélyt és bolondot csinál a gazdagság.

Mikor a bányában pénzt vernek, sok kevélyt is támasztanak.

Szerkesztői üzenetek.

Lantos Budapest. A folytatást is küld be mielőbb, hogy közölhessük. Most igazán írok.

H. J. eps. pleb. Szébeny. Szíves érdeklődését köszönjük és továbbra is kérjük. Privát levelet írunk. Üdvözlét!

B. S. Igló. A lapot pontosan küldjük. Jó mulatást!

G. B. Pécs. A küldött hird. a jövő számtól jön. Nem közölhetők: Miss Leona, A görög-tűz- és a Fördőben című tárcák.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabona keresk. jelentése szerint Arak a legújabb jelzés szerint 100 kgr. ként értendők,

Szigetvár, 1905. június 29-én.

Buza	K.	14	—	14	40
Rozs	—	12	50	13	—
Árpa	—	10	—	12	—
Zab	—	13	—	14	—
Tengeri	—	13	—	14	—
Bükköny	—	—	—	—	—
Bab	—	—	—	—	—

NYILT-TÉR.

Ezen rovát alatt költöttek nem vállal felelősséget a szerkesztő

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert. Elsősorban a mohai

ÁGNES-

forrás mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz: dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-, bél és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kéty.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Háztartások számára másféltérsenél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borviz. — Kedvelt borviz. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Főraktár:

Oscodál Gusztáv urnál.

Ugyan itt ingyen kapható az Ágnes-forrás diszes kivitelű ismertető füzet.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha májbetegségektől és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

5 forintért

szétküld utánvétellel egy maradék 3 mtr. egy férfi öltönyre való finom fekete sötét-kék, szürke v. barna posztót v. kangarnt.

Országos Posztókviteli Áruház,
Budapest, Rottenbiller u. 4 B. Félémelet.
Minták nem küldetnek.

Zilzer Johanna

30 éven át kitűnőnek bizonyult közkedvelt

arckenőcse

eltávolít mindennemű szépséghibát nevezetesen, szepit, májfoltokat az orr és kéz vörösségét s az arcnak késő korig egészséges, rózsás színt kölcsönöz.

Ára: 1 nagy tégely 2 kor. 40 fill., 1 kis tégely 1 kor. 20 fill., a hozzávaló szappan 1 drb. 60 fill. Biztos hatásért jótállok. Kitűnő hajnövesztő kenőcs s minden e szakba vágó dolog szintén kapható. Szétküldések a világ minden tájéka felé utánvétellel. Valódi minőségben kapható:

Zilzer Herminánál,

Budapest, VI. Király-utca 70 sz.

Valamint minden gyógyszerüzletben és drogueriában.

Hirdessünk

a „Dél-somogy“

lapban,
ha célt óhajtunk elérni hirdetéseinkkel.

25 korona

egy divatos férfi öltöny mérték után, remek szabásban finom gyapjuszövetből.

Lichtmann S. szabómesternél.

Budapest, Rottenbiller u. 4. B. Félémelet.
Vidékre minták bérmentve.

A POLGÁR

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő Dr. VÁZSONYI VILMOS orsz. képviselő.

Megjelenik minden nap reggel legalább 16 oldalon.

Egyes száma 2 krajcár (4 fillér)

A POLGÁR a legelősebb, igazi radikális, szókimondó, irodalmi színvonalon álló és tartalmas újság, mely teljes kimerítő krónikáját adja a napnak.

A POLGÁR politikai cikkeit dr. Vázsonyi Vilmos, ifj. Ábrányi Kornél, Benedek János stb. írják.

A POLGÁR tárcarovatában elsőrangú hazai és külföldi elbeszéléseink novelláit találja az olvasó.

A POLGÁR tartalma élénk és tarka. Hírei és tudósításai megbízhatók és kimerítőek.

A POLGÁR fölöslegessé teszi minden más lap olvasását

Ily gazdag élénk tartalma mellett is

A POLGÁR egyes száma 2 krajcár.

Kapható mindenütt, az utcán is és az összes újságelárusító helyeken.

Előfizetési árak:

egy évre 16 korona || negyedévre 4 korona

félévre 8 „ || egy hónapra 1 kor. 40 fill.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Eötvös-utca 37.

Szigetvárott kapható Kozáry Edénél.

Tulhalmozott raktár folytán!

Az összes fajta rácvasznak mtrje 30 fill.

Divatos csikos és plissé zefirek mtrje 30 fill.

Legújabb foulard selymek mtrje 1 k. 20 fill.

Napernyő ujdonságok nagy választékban!

Deutsch Dávid fia

divatáruházában

SZIGETVÁROTT

(Takarékpénztár épületben.)

Iszákosság nincs többé!

Kiváncra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér mint a világ minden szeszese a tartózkodásról, mert csodálatos elleneszenvesse teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly eszdesen és biztosan hat, hogy azt felesleg testver avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető megcsak nem is sejti mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok ezer férfit a szegény és becsatlenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra, és szerencséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak kik megkívánják egy próba adagot és egy kőszöni irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hitással. Kéréskedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan

INGYEN PRÓBA 581. sz. Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek. (Levelek 25 fillér levelezőlapon 10 fillérre bérmentessitendők.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 581.)

62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Bor-eladás.

A mozsgói uradalom saját termésű boraiból nagyobb mennyiség kerül eladásra; m. p. A vevő által adandó hordóban 100 literen felüli mennyiség és évjárás szerint literenkinti 32 48 fillér ár mellett.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

a Mozsgói uradalom

központi hivatala — Mozsgón.

Értesítés!

Elvállal olcsó díjazásért

földmérést

földosztást és minden e szakba vágó mérnöki munkát, kisebb és nagyobb birtok parcellázását

Fábry András

okl. mérnök Szigetvárott.